

Комунальне підприємство «Харківський метрополітен»

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

за 2020 рік

Зміст:

1	Вступ	3
2	Організаційна структура та опис діяльності	5
3	Основні техніко – експлуатаційні характеристики роботи	7
4	Результати діяльності	10
	Обсяги перевезень пасажирів	11
	Основні фінансово-економічні показники	20
	Стан господарств метрополітену	22
5	Ліквідність та зобов'язання	23
6	Екологічні аспекти та охорона праці	24
7	Соціальні аспекти та кадрова політика	25
8	Ризики	28
9	Дослідження, інновації, фінансові інвестиції	29
10	Перспективи розвитку та проблемні питання	32

Вступ

Звіт про управління містить достовірну фінансову та не фінансову інформацію про діяльність КП «Харківський метрополітен», його стан та перспективи розвитку та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності.

При складанні звіту враховано Методичні рекомендації зі складання звіту про управління, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018р №982.

Подается разом з фінансовою звітністю КП «Харківський метрополітен» за 2020 рік.

Комунальне підприємство «Харківський метрополітен» є комунальним унітарним підприємством і діє як комунальне комерційне підприємство, засноване на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.05.2009 №997-р «Про передачу цілісного майнового комплексу державного підприємства «Харківський метрополітен», рішень 36 сесії Харківської міської ради 5 скликання від 30.09.2009 №222/09 «Про комунальну власність м. Харкова» та №233/09 «Про реорганізацію шляхом перетворення державного підприємства «Харківський метрополітен», діє відповідно до Господарського кодексу України та інших законодавчих актів України.

Власником майна є територіальна громада м. Харкова в особі Харківської міської ради. Підприємство здійснює свою діяльність на основі і відповідно до чинного законодавства України та Статуту підприємства.

Комунальне підприємство «Харківський метрополітен» є правонаступником Державного підприємства «Харківський метрополітен».

Підприємство, як юридична особа, має відокремлене майно, яке передане йому на праві господарського відання, самостійний баланс, поточний рахунок, валютний і інші рахунки в установах банків, товарний знак, фірмовий бланк, печатку, кутовий штамп зі своєю назвою.

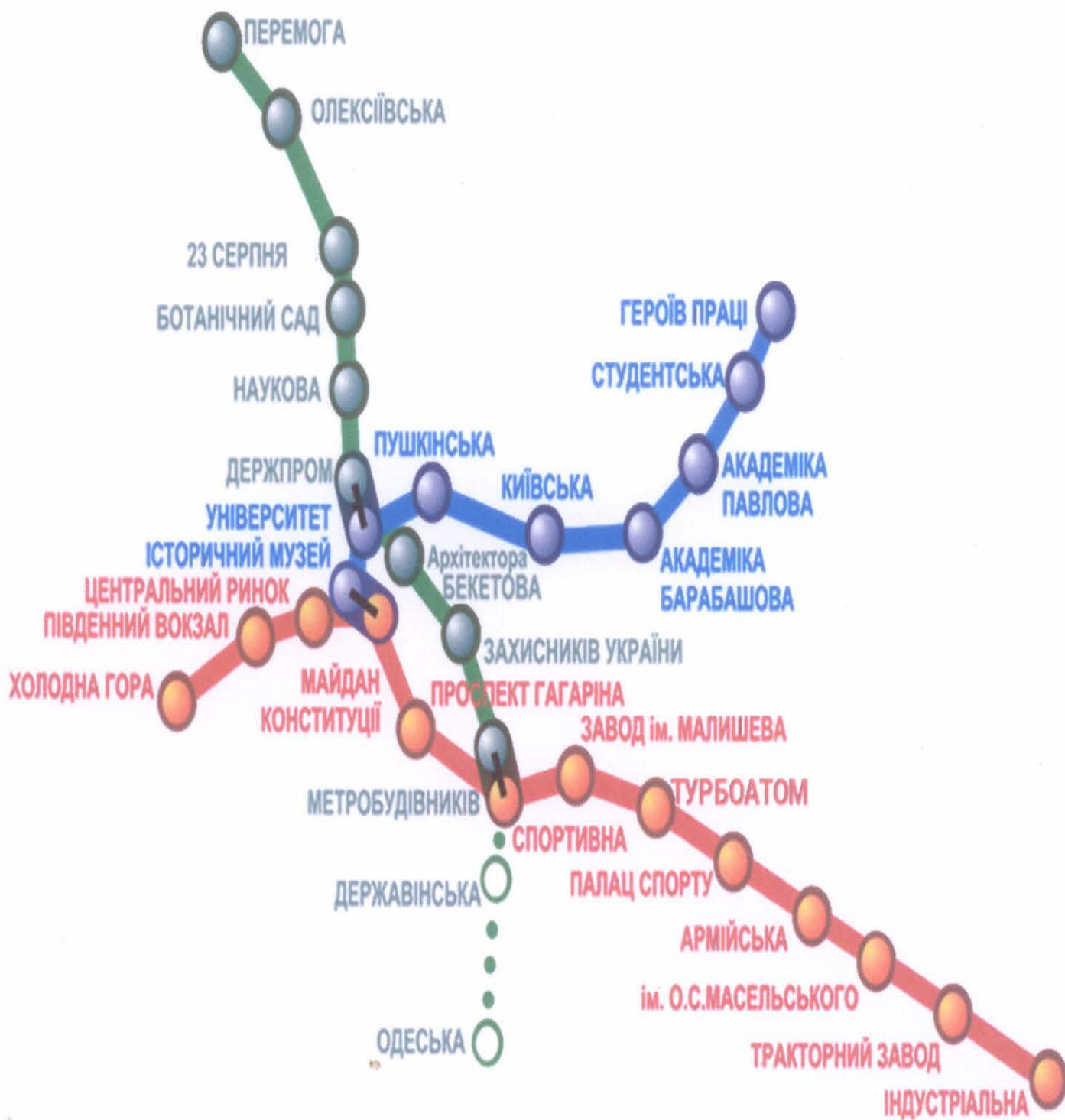
Згідно зі Статутом основними напрямками діяльності підприємства є:

- повне та якісне задоволення потреб населення у безпечних перевезеннях по лініях метрополітену;
- забезпечення культури обслуговування пасажирів;
- забезпечення разом з іншими учасниками виконання завдань щодо будівництва та введення в дію нових дільниць, станцій і об'єктів метрополітену в установлені строки;
- забезпечення мобілізаційної готовності метрополітену;
- ведення зовнішньоекономічної діяльності;
- організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів

Комунальне підприємство «Харківський метрополітен» забезпечує перевезення пасажирів з 22 серпня 1975 року. З 30 вересня 2009 року підприємство прийняте в комунальну власність міста.

Метрополітен є основою транспортного комплексу міста і на даний момент підприємство експлуатує 3 лінії з 30 станціями загальною експлуатаційною протяжністю 38,7 км.

Структурна схема ліній метрополітену

Організаційна структура та опис діяльності

Підприємство створене з метою якісного задоволення потреб населення у безпечних перевезеннях лініями метрополітену, задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торгівельної, іншої, як підприємницької так і некомерційної господарської діяльності.

Основний напрямок діяльності метрополітену – повне та якісне задоволення потреб мешканців міста у безпечних перевезеннях.

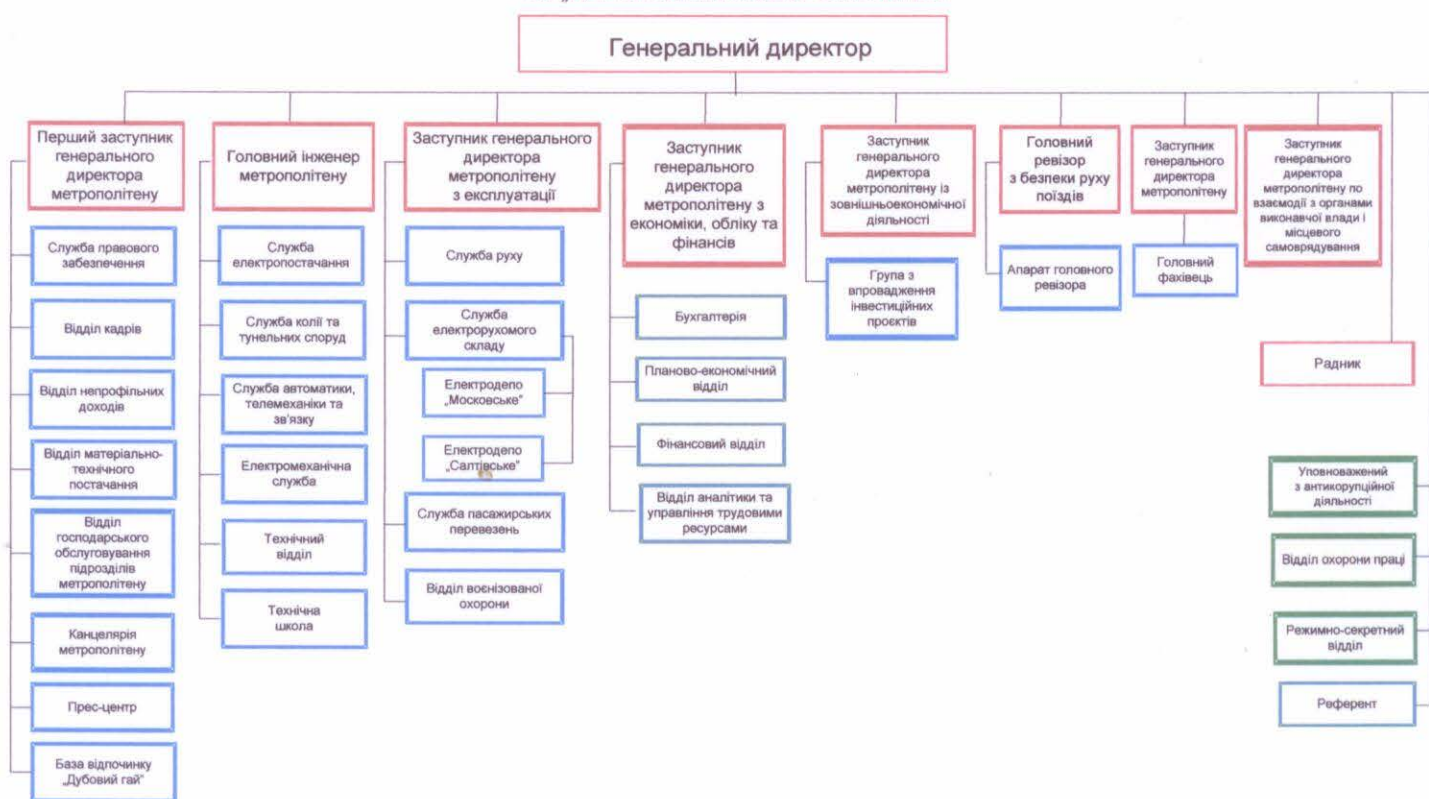
На балансі метрополітену знаходяться 2 електродепо з парком рухомого складу 326 вагонів, тунельні споруди довжиною 101,54 км, 45 одиниць ескалаторів та інше технологічне обладнання для забезпечення життєдіяльності метрополітену як в нормальних умовах експлуатації, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

Усі вестибюлі та платформи станцій обладнані системами відеонагляду для контролю та оперативного реагування на зміну пасажиропотоку.

Рухом поїздів, роботою ескалаторів, пристроїв електропостачання, основної вентиляції, системи водопостачання та каналізації управляє оперативний персонал за допомогою автоматизованої системи диспетчерського керування на базі персональних комп'ютерів, об'єднаних в єдиний диспетчерський центр (ЄДЦ) керування технологією перевезень.

Підприємство самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників, штатний розпис. Функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємств визначаються положенням про них, які затверджуються генеральним директором метрополітену

СТРУКТУРНА СХЕМА КП „ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН”

З метою збільшення доходів підприємства, крім основної діяльності, метрополітен здійснює підсобно-допоміжну діяльність, а саме: послуги з надання місць під рекламу, послуги оренди, роботи з договорів, послуги населенню та інші.

Частки доходів різних видів діяльності в загальних доходах підприємства за 2020 рік:

	Найменування доходу	Значення, тис.грн.	Частка, %
	Всього доходів	1 044 951,9	100%
	<i>в тому числі:</i>		
1	Доходи від перевезення платних пасажирів	773 428,2	74%
2	Компенсація втрат доходів від пільгового перевезення пасажирів з міського бюджету за 2019 рік	6 912,0	16,4%
3	Компенсація втрат доходів від пільгового перевезення пасажирів з міського бюджету через КП «Харківпасс»	61 320,3	
4	Компенсація втрат доходів від пільгового перевезення студентів з обласного бюджету через КП «Харківпасс»	1 132,4	
5	Компенсація втрат доходів від пільгового перевезення студентів з обласного бюджету	1 055,1	
6	Передбачена до відшкодування компенсація втрат доходів від пільгового перевезення пасажирів з міського бюджету	97 697,7	
7	Частка із заборгованості за 2019 рік перед метрополітеном у компенсації з міського бюджету втрат доходів від пільгового проїзду	2 942,0	
8	Відшкодування за спожити сторонніми споживачами електроенергію	1 741,3	0,3%
9	Відшкодування за спожити сторонніми споживачами електроенергію (супутні послуги)	1 144,2	
10	Доходи від реалізації вторинної сировини та товарно-матеріальних цінностей	565,8	0,05%
11	Чистий дохід від надання місць під рекламу	11 567,5	1,1%
12	Чистий дохід від оренди	2 449,5	0,5%
13	Чистий дохід від послуг населенню	44,9	
14	Чистий дохід від надання послуг по договорам	1 470,3	
15	Чистий дохід від врегулювання небалансів	1 555,0	
16	Чистий дохід від реалізації електронних карток	0,3	
17	Інші операційні доходи	5 893,4	0,6%
18	Інші фінансові доходи	18 604,5	1,8%
19	Інші доходи	27 202,0	2,6%
20	Дохід з податку на прибуток	28 225,5	2,7%

Обсяги перевезень пасажирів КП "Харківський метрополітен"
та частка перевезень у загальноміських перевезеннях по м. Харкову за 2020 рік
(за даними Департаменту інфраструктури)

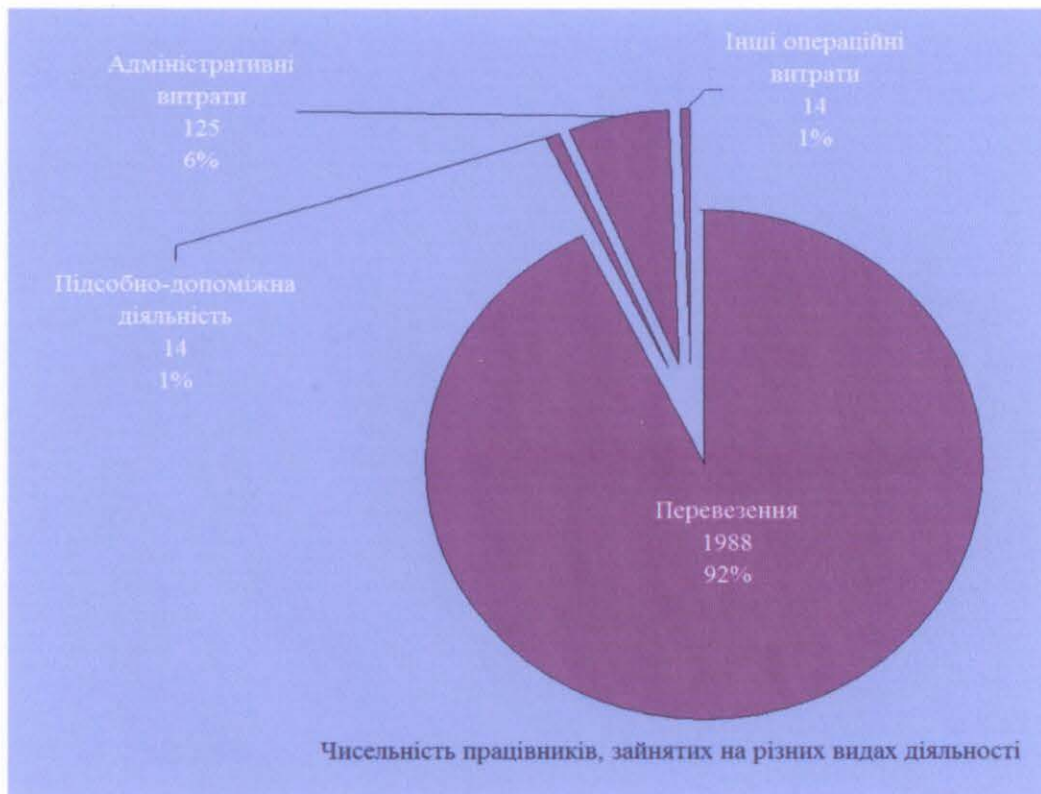
Вид транспорту	Загальні перевезення (з урахуванням безплатних)		Платні перевезення	
	млн.пас.	%	млн.пас.	%
<i>Метрополітен</i>	128,1	41,3	101,8	53,0
<i>Наземний електротранспорт</i>	153,9	49,6	71,9	37,5
<i>Автотранспорт</i>	28,4	9,1	18,3	9,5
Разом по місту	310,4	100,0	192,0	100,0

Основні техніко – експлуатаційні характеристики роботи

№	Показник	Одиниця виміру	Значення
1	Кількість ліній	лінія	3
2	Експлуатаційна довжина ліній в двоколійному вимірі, в тому числі:	км.	38,7
	- Холодногірсько – заводська лінія (13 станцій)		17,26
	- Салтівська лінія (8 станцій)		10,46
	- Олексіївська лінія (9 станцій)		10,98
3	Кількість станцій, в т.ч.	станція	30
	- з одним виходом (Південний вокзал, Площа Конституції, Ім. О.С.Масельського, Історичний музей, Пушкінська, Київська, Академіка Павлова, Держпром, Архітектора Бекетова)		9
	- обладнано ескалаторами (Холодна гора, Південний вокзал, Площа Конституції, Спортивна, Завод ім. Малишева, Палац Спорту, Історичний музей, Пушкінська, Університет, Академіка Барабашова, Метробудівників, Держпром, Архітектора Бекетова, Ботанічний сад)		14
	- обладнано спеціальними підйомниками для маломобільних груп населення		1
4	Кількість діючих вестибюлів	од.	51
5	Розгорнута довжина в одноколійному вимірі:	км.	
	- тунелів		101,54
	- колії		106,22
	- контактної рейки		92,08
6	Виконання графіку руху	%	100
7	Мінімальний інтервал	сек.	150
8	Кількість електродепо	од.	2

№	Показник	Одиниця виміру	Значення
9	Інвентарний парк вагонів, в т.ч.	од.	326
	- Еж-3/Ем-508Т (всього – 140 од.)	од.	100/40
	- 81-717/81-714/81-717.5/81-714.5 (всього – 140 од.)		44/68/12/16
	- 81-718/81-719 (всього – 41 од.)		17/24
	- 81-7036/80-7037 (всього – 5 од.)		2/3
10	Експлуатаційна швидкість	Км/год	35,6
11	Кількість ескалаторів в експлуатації, в т.ч.	од.	45
	- обладнані системою управління швидкістю руху полотна (3 станції: Холодна гора, Завод ім. Малишева, Палац Спорту)		6
	- обладнані балюстрадами з негорючих матеріалів (крім Площа Конституції-3, Пушкінська-3)		39
12	Кількість вентиляторів головного провітрювання	од.	122
13	Кількість вентшахт, що знаходяться в експлуатації	од.	62
14	Кількість станцій, обладнаних індивідуальним опаленням, в т.ч	од.	13
	- із застосуванням електродіалів (Академіка Павлова, Московський проспект, Спортивна, Арміїська, Південний вокзал, Героїв праці, Проспект Гагаріна)	од.	7
	- теплові насоси (Перемога, Індустріальна, Холодна гора, Університет, Академіка Барабашова)	од.	5
	- із застосуванням електродіалів та теплових насосів (Київська /В1-ТН, В2-ЕК/)		1
15	Кількість тепловитків	од.	31
16	Кількість станцій, обладнаних тепловими завісами, в т.ч.	станцій	30
	- електричними (Спортивна, Південний вокзал, Московський проспект, Арміїська, Олексіївська, Центральний ринок, Героїв праці, Історичний музей)		8
	- повітряними із застосуванням електричних котлів (Ботанічний сад, Київська, Захисників України, Завод ім. Малишева)		4
17	Кількість автономних топкових, в т.ч.	од.	10
	- газові (Індустріальна – 1, ДГ – 3)		4
	- твердопаливні (ТЧ-1 – 2, ТЧ-2 – 2, ДГ – 1, Управління – 1)		6
18	Кількість водовідливних установок	од.	109
19	Тунельний водопровід, в т.ч.	км.	89,3
	- ПВХ		61,25
	- неіржавійка		7,4
	- сталевий		20,65
20	Кількість підстанцій, в т.ч.	од.	48
	- тягових		5
	- суміщених		17
	- понижувальних		26

№	Показник	Одиниця виміру	Значення
21	Річні витрати електроенергії (за 2020 рік), в т.ч.	млн. кВт/год	71,38
	- на тягу поїздів		44,3
	- на власні потреби		25,58
22	Кількість світлоточок	тис. од.	96,9
23	Загальна довжина кабельної мережі електроживлення	тис. км.	5,3
24	Кількість автоматичних контрольних пунктів, в т.ч.	од.	520
	- АКП-73М		148
	- АКП-73Р		186
	- Каскад-15		186
25	Протяжність ліній, обладнаних системою АЛС-АРС, в т.ч.	км.	38,7
	як основний засіб сигналізації і зв'язку		38,7
	з безстиковими рейковими ланцюгами		21,44
26	Кількість релейних, в т.ч.	од.	32
	- МПЦ (Холодна гора, Олексіївська, Перемога)		3
	- з безперебійниками (Холодна гора, Проспект Гагаріна, Московський проспект, Індустріальна, Історичний музей, Академіка Барабашова, Героїв праці, Перемога, Олексіївська, 23 Серпня, Метробудівників, Київська, ТЧ-1, ТЧ-2)		14
	Кількість стрілочних переводів		139
27	Кількість автотранспорту різного призначення	од.	24
28	Моторейковий та допоміжний транспорт, в т.ч.	од.	39
	- дрезини		11
	- технологічні платформи		25
	- поливомийний поїзд / вагон-лабораторія / вагон-колієвимірювач		1/1/1
29	Кількість стрілочних переводів	од.	139
30	Кількість автоматичних квиткових кас	од.	63
31	Чисельність працівників (за 2020 рік), в т.ч.	чол.	2141
	- по експлуатації		1988
32	Перевезення пасажирів всього (за 2020 рік)	млн. пас.	128,1
33	Перевезення пасажирів в середньому за добу (за 2020 рік)	Млн.. пас.	0,35
34	Тариф на перевезення одного пасажирів	грн.	8,0
35	Питома вага перевезення пасажирів в загальноміських	%	41,3
36	Щільність метрополітену (38,7:351,4=0,110)	км/км ² міста	0,110

Результати діяльності

Колектив метрополітену в 2020 році забезпечив виконання покладеного на нього головного завдання - якісне і безпечне перевезення мешканців і гостей міста з належною культурою обслуговування.

Визначальний показник безпеки і якості перевезень - графік руху потягів виконаний на 100%.

Безумовно, це результат злагодженої роботи і високої відповідальності працівників усіх підрозділів, задіяних в перевізному процесі : машиністи, робітники і фахівці, що виконують обслуговування і ремонт технічних засобів, диспетчери, керівники усіх рангів.

Висока відповідальність наших працівників у виконанні встановлених виробничих завдань - основна вимога до кожного працівника нашого колективу.

Функціонування КП «Харківський метрополітен» протягом 2020 року здійснювалось з коригуванням на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 №211 «Про запобігання поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19». Відповідно до наказів вищих органів підприємство на 68 днів припиняло перевезення пасажирів, виконуючи карантинні заходи.

У зв'язку із тимчасовою заборобою перевезень пасажирів метрополітеном з 20-00 годин 17 березня 2020 року до 05-30 годин 25 травня 2020 року підприємство не отримувало доходів від перевезення пасажирів. Враховуючи те, що основним доходом підприємства є дохід від пасажироперевезень, надавати які КП «Харківський метрополітен» був позбавлений можливості, підприємство втратило 295,5 млн.грн., що поглибило скрутний фінансовий стан метрополітену.

Втрати доходів від перевезень пільгових категорій згідно Програми сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2017 – 2020 роки

(надалі по тексту Програма) за 2020 рік – 248 222,5 тис.грн. – проти затвердженої Рішенням 38 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 02.12.2020 №2296/20 «Про внесення змін до кошторисів витрат на виконання місцевих/регіональних програм за рахунок коштів бюджету міста Харкова на 2020 рік» суми компенсації втрат доходів метрополітену за перевезення пільгових категорій у 2020 році в розмірі 164 503,1 тис.грн.

Передбачена вказаним Рішенням сума компенсації на 2020 рік станом на 31.12.2020 року профінансована в повному обсязі.

Крім цього, погашена заборгованість за пільгові перевезення у 2019 році в сумі 18 000,0 тис.грн. Кошти метрополітеном отримані в 1 кварталі 2020 року.

Некомпенсована сума втрат доходів метрополітену за роботу з перевезень пільгових категорій громадян у 2020 році (за даними автоматизованого обліку перевезень пасажирів метрополітену) – 83,7 млн.грн. (248,2 – 164,5).

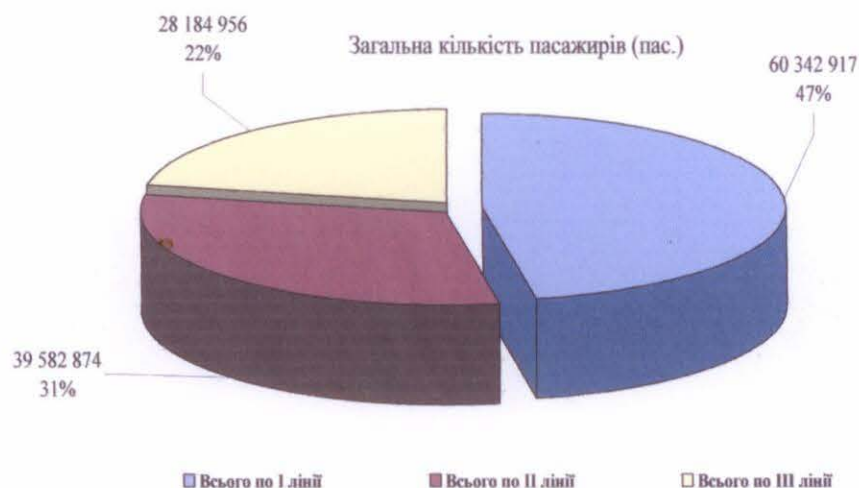
Обсяги перевезень пасажирів

За 2020 рік метрополітеном надані послуги з перевезень в обсязі 128 110,7 тис. пасажирів (у тому числі платних пасажирів перевезено 101 790,4 тис.пас., пільгових з правом на безплатний проїзд – 26 320,3 тис.пас.).

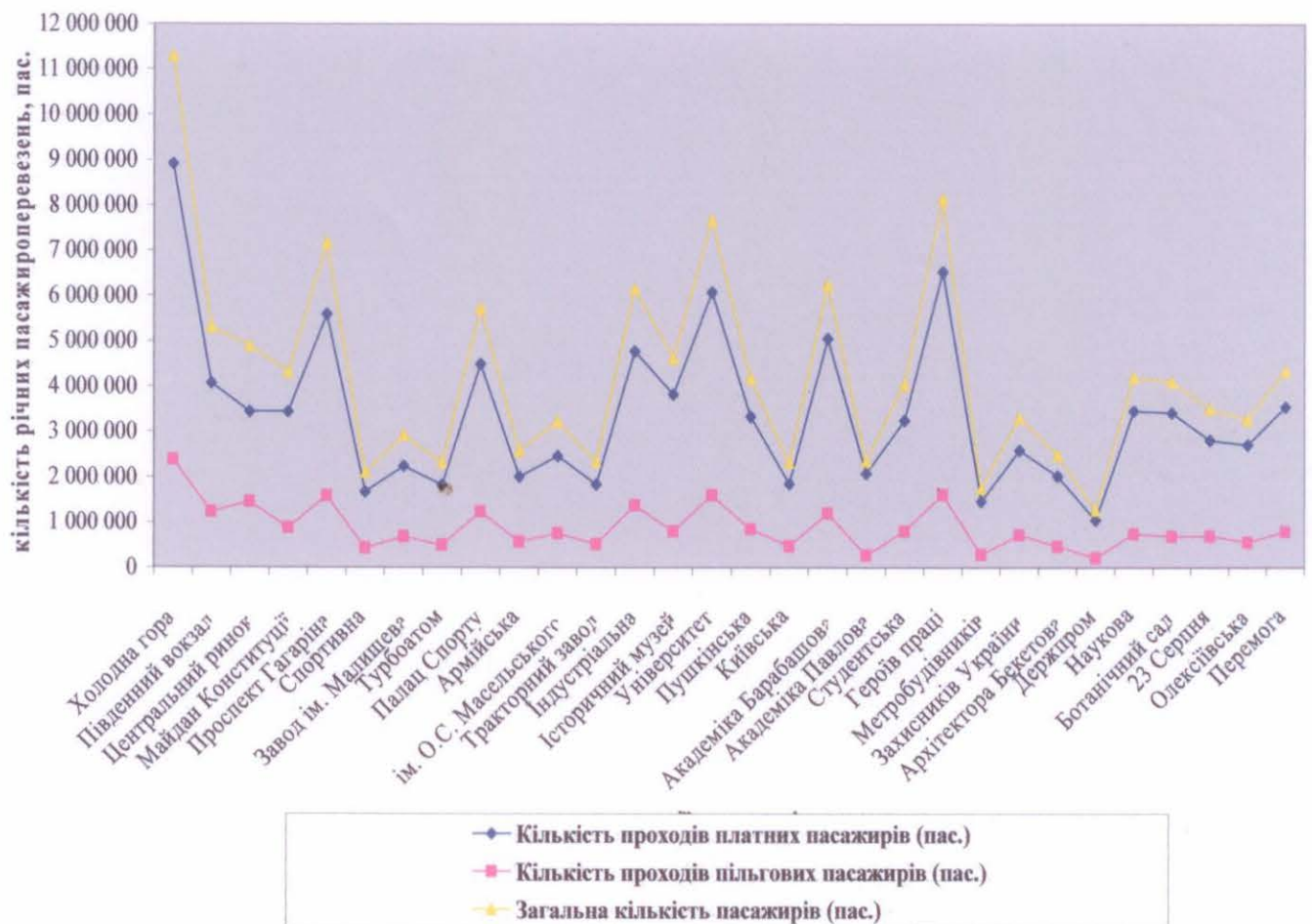
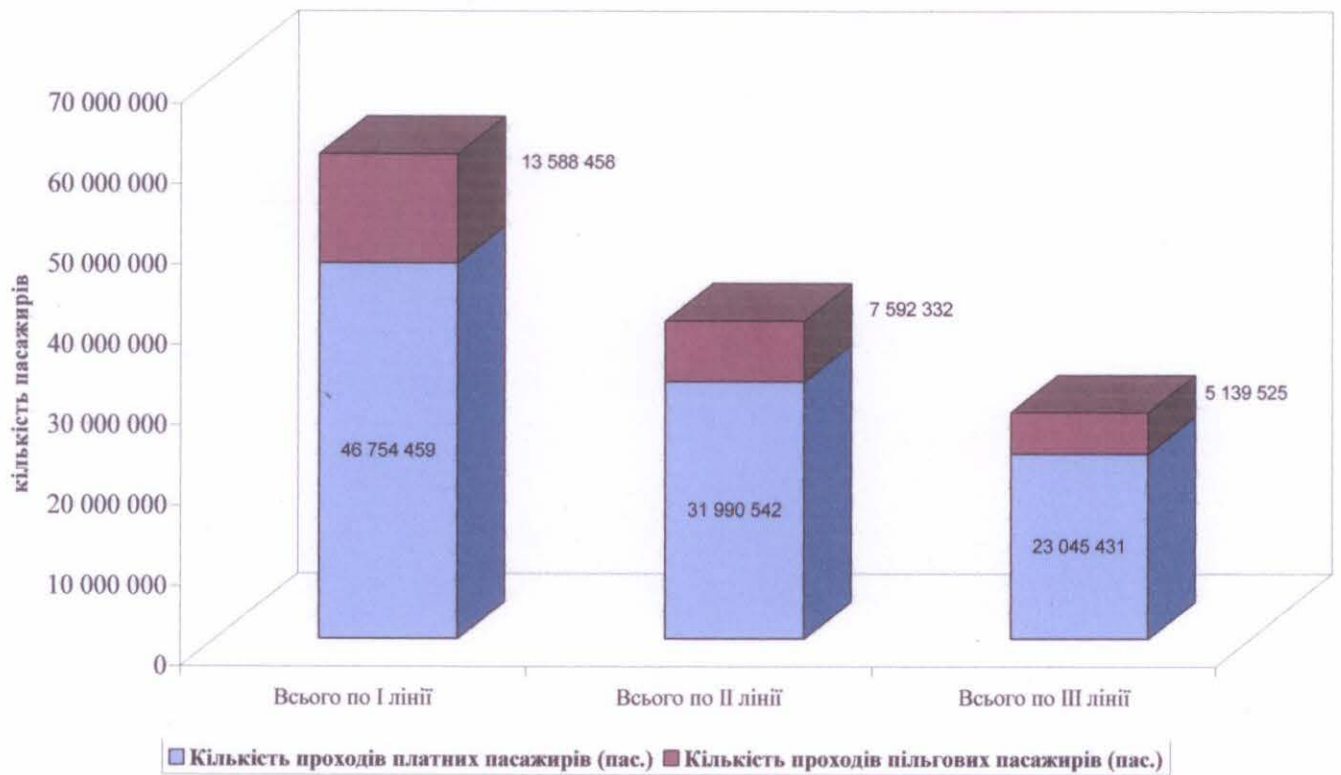
Графік руху поїздів виконано на 100 %.

Середньодобові перевезення склали 350,0 тис. пасажирів.

Загальний обсяг перевезень за 2020 рік з незалежних від діяльності метрополітену причин менше показника 2019 року на 39,8% внаслідок вимушеного обмеження транспортної активності мешканців міста. Перевезення платних пасажирів з оплатою по повному тарифу та перевезення студентів і учнів з пільгою 50% вартості проїзду скорочені на 41,7%. Перевезення пасажирів, що користуються пільгою на безкоштовний проїзд згідно рішень місцевої влади, менше на 30,9%.

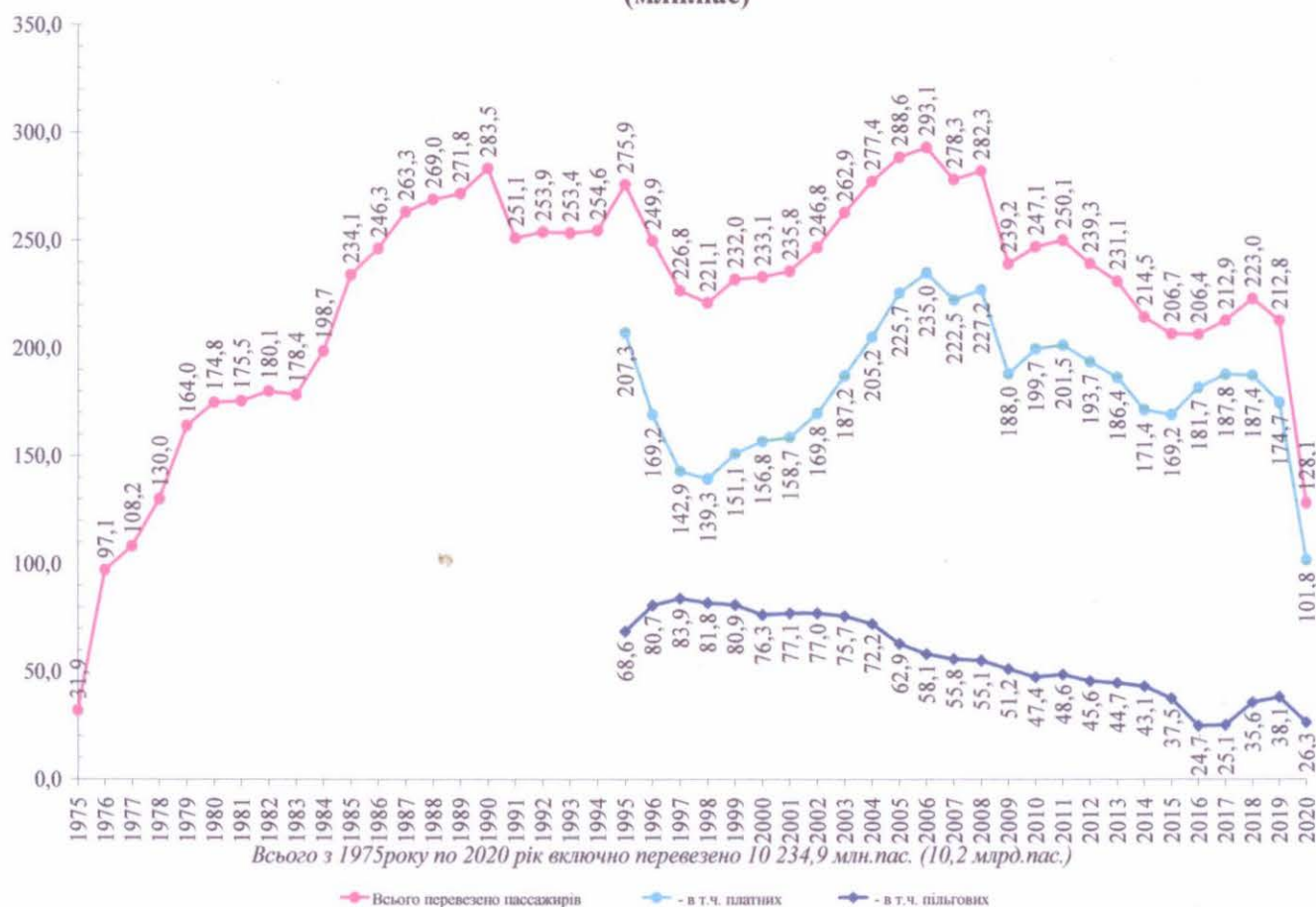

Обсяг перевезень пасажирів у 2020 році

ЗВІТНІ ДАНІ з платних перевезень пасажирів за 2020 рік /по засобам оплати/		Кількість проходів пасажирів на станції, пас.
1	З використанням безконтактних електронних карток (БЕК)	
1.1.	Повнотарифна БЕК	
	вартість проїзду 5,00 грн	346 005
	вартість проїзду 8,00 грн	7 490 324
	РАЗОМ:	7 836 329
1.2.	Пільгова студентська БЕК	
	вартість проїзду 2,50 грн	2 146
	вартість проїзду 4,00 грн	1 544 947
	РАЗОМ:	
2	З використанням квитка	
	вартість проїзду 8,00 грн	18 130 460
3	З використанням електронного квитка (E-tiket)	
	вартість проїзду 4,00 грн	8 416 409
	вартість проїзду 8,00 грн	65 860 141
	РАЗОМ:	74 276 550
	ВСЬОГО платні перевезення пасажирів	101 790 432

Динаміка обсягів перевезень пасажирів у Харківському метрополітені
(млн.пас.)

ЗВІТНІ ДАНІ з пільгових перевезень окремих категорій громадян по КП "Харківський метрополітен" за 2020 рік	Кількість переве- зених пасажирів, тис.пас.	Втрати доходів, тис. грн.	Отримано компенсації та штрафів, тис.грн.	Неком- пенсовані втрати доходів, тис.грн.
1	2	3	4	5
Категорії громадян з пільгою на безкоштовний проїзд за рахунок коштів бюджету міста Харкова (Програма сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2017-2020 роки):				
Співробітники Служби безпеки України інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, в тому числі курсанти інституту	10,2	81,7		
Співробітники управління СБУ в Харківській області	16,2	129,2		
Працівники Головного управління Національної поліції в Харківській області, які здійснюють функції охорони громадського порядку в місті Харкові, розкриття тяжких та резонансних злочинів, розшук осіб, які їх вчинили, попередження та виявлення правопорушень	30,3	242,8		
Працівники Північно-Східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань і пробації Міністерства юстиції	32,8	262,1		
<u>Всього: пункт (а) - право пільгового (безкоштовного) проїзду в метрополітені (у межах 25 поїздок на місяць)</u>	89,5	715,8		
Учасники війни згідно із Законом України "Про статут ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"	14,9	119,1		
Учасники бойових дій	1 281,3	10 250,3		
Особи з інвалідністю внаслідок війни	149,8	1 198,1		

1	2	3	4	5
Особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (членам сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни)	82,9	662,8		
Діти війни згідно із Законом України "Про соціальний захист дітей війни"	463,4	3 707,6		
Жертви нацистських переслідувань згідно із Законом України "Про жертви нацистських переслідувань"	0,2	1,3		
Діти з багатодітних сімей	946,8	7 574,8		
Батьки (мати та батько) багатодітних сімей	422,2	3 377,4		
Герої України згідно із Законом України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні"	0,2	1,8		
Герої Соціалістичної праці згідно із Законом України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні"				
Повні кавалери ордена Трудової Слави згідно із Законом України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні"				
Ветерани праці	5 615,8	44 926,8		
Ветерани військової служби	186,2	1 489,7		
Ветерани органів внутрішніх справ	127,0	1 016,2		
Ветерани податкової міліції	3,1	24,9		
Ветерани державної пожежної охорони	1,0	8,1		
Ветерани Державної кримінально-виконавчої служби України	5,3	42,4		
Ветерани служби цивільного захисту	11,8	94,8		
Ветерани Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	0,5	4,1		

1	2	3	4	5
Батьки військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісті під час проходження військової служби, згідно із Законом України «Про соціальний та правовий захист військово-службовців та членів їх сімей»	1,1	8,9		
Реабілітовані особи, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами	1,1	8,7		
Громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесеним до категорії 1	71,2	569,3		
Громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесеним до категорії 2	61,4	491,3		
Діти-сироти, діти, які позбавлені батьківського піклування	11,1	88,8		
Діти з інвалідністю та особа, яка супроводжує дитину з інвалідністю	268,1	2 144,5		
Особа з інвалідністю та особа, яка супроводжує інваліда 1 групи	729,5	5 835,8		
Особа з інвалідністю 3 групи	1 025,9	8 207,5		
<u>Всього: пункт (б) - право пільгового (безкоштовного) проїзду в метрополітені (у межах 50 поїздок на місяць)</u>	11 481,8	91 855,0		
Право пільгового проїзду у метрополітені за БЕК або електронними квитками за наявності студентського квитка (військового квитка чи службового посвідчення) студентам (курсантам) м. Харкова денної форми навчання ВНЗ I-IV рівнів акредитації, у т.ч. Луганського національного аграрного університету (на базі ХНТУСГ імені Петра Василенка), та учням ІПНЗ м. Харкова за наявності учнівського квитка	1 282,4	5 126,8		
<u>Всього: пункт (в) - право пільгового проїзду в метрополітені у розмірі 50% вартості проїзду (до 60 поїздок на місяць з 1 вересня по 30 червня)</u>	1 282,4	5 126,8		

1	2	3	4	5
РАЗОМ компенсація метрополітену втрат доходів за пільговий проїзд з міського бюджету:	12 853,7	97 697,6	114 270,8	
E-ticket з 50% пільгою	8 133,3	32 533,2		
E-ticket з 100% пільгою	14 749,0	117 991,7		
Компенсація втрат доходів метрополітену за пільговий проїзд з міського бюджету через Харківпас:	22 882,3	150 524,9	68 232,3	
<u>Разом по пільговим категоріям згідно</u> <u>Програми сприяння безпечній</u> <u>життєдіяльності у сфері соціального захисту</u> <u>населення міста Харкова на 2017-2020 роки :</u>	<u>35 736,0</u>	<u>248 222,5</u>	<u>182 503,1</u>	<u>83 719,4</u>
Категорії громадян з компенсацією проїзду в метрополітені за рахунок коштів бюджету області Харкова (Обласна програма розвитку освіти "Новий освітній простір Харківщини" на 2019 -2023 роки).				
Право пільгового проїзду у метрополітені у розмірі 50 % вартості проїзду (до 50 поїздок на місяць) студентів ВНЗ м. Харкова, що є у спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Харківської області, та учнів ПГНЗ, що фінансуються за рахунок коштів обласного бюджету та коштів освітньої субвенції	263,9	1 055,1	899,9	
E-ticket з 50% пільгою	283,1	1 132,4	1 132,4	
<u>Компенсація втрат доходів за пільговий</u> <u>проїзд з обласного бюджету :</u>	547,0	2 187,5	2 032,3	0,0
Разом по пільгових категоріях:	36 283,8	250 413,3	184 565,4	83 719,3

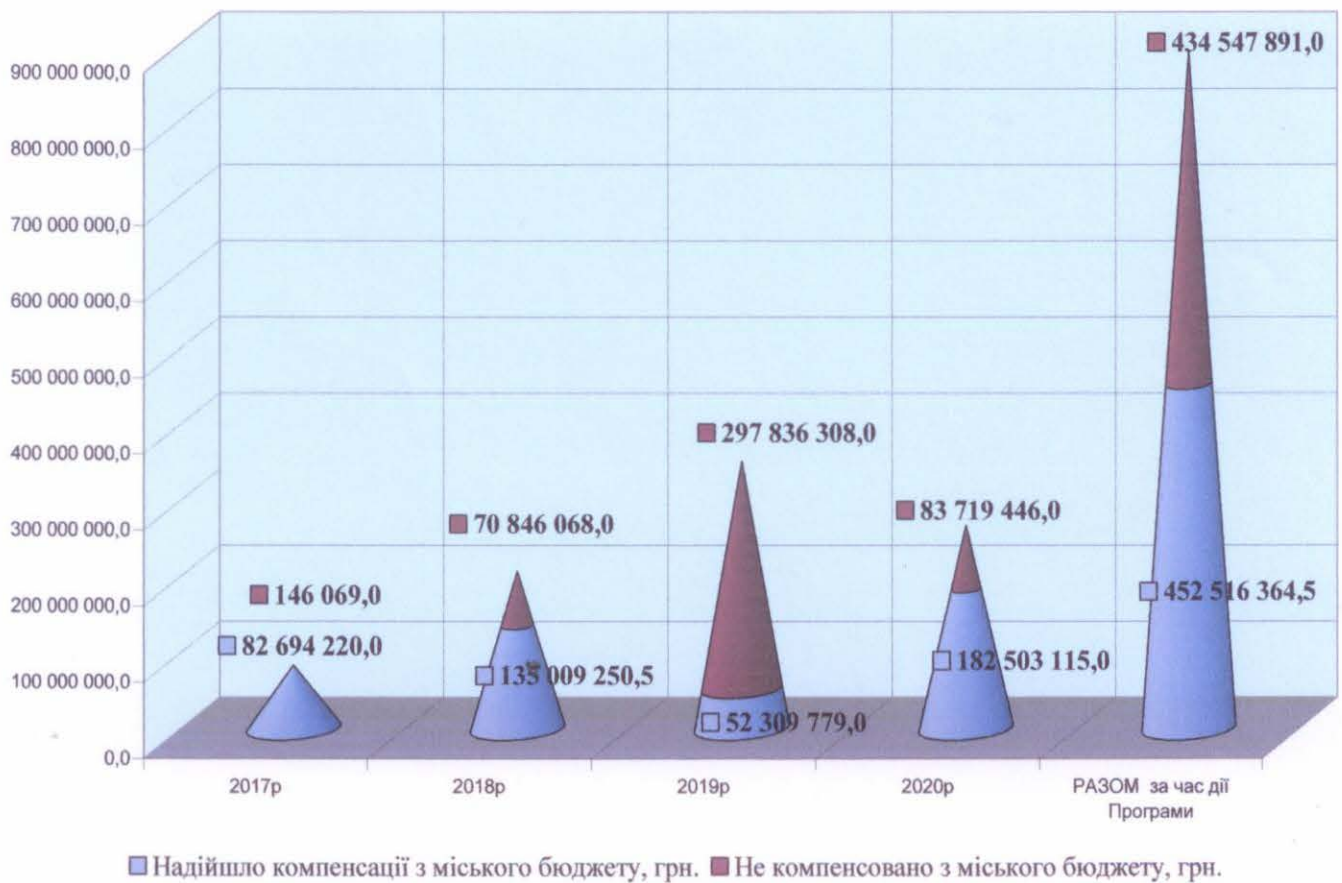
Примітка: недоотримана компенсація розраховується з урахуванням надмір отриманих або некомпенсованих коштів за попередні роки

Втрати доходів метрополітену від пільгового перевезення пасажирів (в результаті неповної компенсації з міського бюджету) призводять до обмеження обігових коштів підприємства. Саме це і є основною причиною збиткової діяльності метрополітену. За час дії Програми з 2017 по 2020 рік тариф на перевезення одного пасажирів зростає з 3,00 грн. до 8,00 грн., але підприємство постійно недотримувало доходів за рахунок пільгових перевезень.

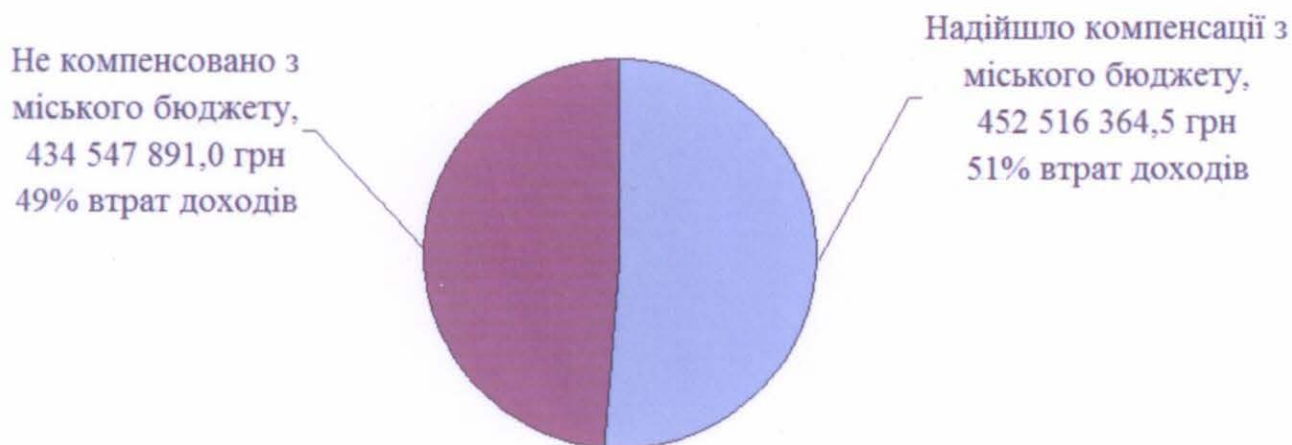
Аналіз

втрат доходів метрополітену від перевезення пільгових категорій пасажирів згідно Програми сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2017-2020 роки

	2017р	2018р	2019р	2020р	РАЗОМ за час дії Програми
Втрата доходів метрополітену від перевезення пільгових категорій, грн.	82 840 289,0	205 855 318,5	350 146 087,0	248 222 561,0	887 064 255,5
Надійшло компенсації з міського бюджету, грн.	82 694 220,0	135 009 250,5	52 309 779,0	182 503 115,0	452 516 364,5
Не компенсовано з міського бюджету, грн.	146 069,0	70 846 068,0	297 836 308,0	83 719 446,0	434 547 891,0

Компенсація втрат доходів від перевезення пільгових категорій пасажирів
за рахунок коштів міського бюджету за період 2017-2020 роки

Податки, збори, платежі до бюджету та єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за 2020 рік	Нараховано, тис.грн.	Перераховано, тис.грн.
Податок на додану вартість	4 021,5	4 100,8
Земельний податок	23,4	22,4
Рентна плата за спеціальне використання води	5,2	0
Екологічний податок за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення	7,5	5,6
Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України	6,7	6,4
Податок з доходів фізичних осіб	67 886,9	68 264,9
Військовий збір	5 660,4	5 990,5
Рентна плата за користування надрами	11,5	11,2
Відрахування від орендної плати	4 308,7	4 308,7
Відрахування в цільові фонди Єдиний соціальний внесок	81 937,3	82 473,5
Пільгова пенсія	8 773,4	8 773,4
РАЗОМ	172 642,5	173 957,4

Основні фінансово-економічні показники КП "Харківський метрополітен"

№ з/п	Найменування статей	Од. вим.	2019 рік	2020 рік	Віджил, %
1	2	3	4	5	6
I	Обсяги перевезень пасажирів, всього	тис.пас	212 758,1	128 110,7	60,2
I.1	Платні пасажирів всього	"	174 646,2	101 790,4	58,3
	з них: - з оплатою по повному тарифу	"	157 776,9	91 826,9	58,2
	- з правом 50% оплати проїзду	"	16 869,3	9 963,5	59,1
I.2	Пільгові пасажирів	"	38 111,9	26 320,3	69,1
	Виконання графіку руху	%	100	100	
II	Доходи від реалізації, всього:	тис.грн	1 285 868,0	869 514,4	67,6
	в тому числі:				
II.1	Доходи від перевезення пасажирів	"	1 252 926,2	843 848,0	67,4
II.2	Чистий дохід від підсобно-допоміжної діяльності	"	23 226,2	17 087,5	73,6
III	Чистий дохід від реалізації продукції	"	1 276 152,4	860 935,5	67,5
IV	Собівартість реалізованої продукції, всього	"	1 541 419,2	1 223 325,2	79,4
	в тому числі:				
IV.1	Виробнича собівартість перевезень, всього	"	1 536 101,9	1 219 153,7	79,4
	в тому числі:				
	- електроенергія /споживання/	"	180 973,7	117 631,5	65,0
	- електроенергія /супутні послуги/	"	59 381,8	69 069,7	116,3
	- матеріали	"	112 210,4	79 688,2	71,0
	- паливо	"	5 442,4	4 881,0	89,7
	- енергоресурси (газ, тепло, вода, каналізаційний стік)		2 741,5	3 194,5	116,5
	Витрати на оплату праці	"	325 637,2	328 065,9	100,7
	Єдиний соціальний внесок	"	70 968,1	71 648,4	101,0
	Амортизаційні відрахування	"	366 661,4	329 424,3	89,8
	Ремонт підрядом	"	219 783,2	53 244,7	24,2
	Інші витрати	"	192 302,2	162 305,5	84,4
IV.2	Витрати з підсобно - допоміжної діяльності	"	5 317,3	4 171,5	78,5
V	Адміністративні витрати	тис.грн	42 959,0	42 752,4	99,5
VI	Інші операційні, інші та фінансові доходи	"	129 016,3	184 016,4	142,6
VII	Інші операційні, інші та фінансові витрати	"	38 921,3	37 799,6	97,1
VIII	Доходи по метрополітену, всього	тис.грн	1 405 168,7	1 044 951,9	74,4
IX	Витрати по метрополітену, всього	тис.грн	1 623 299,5	1 303 877,2	80,3
	в т.ч. витрати собівартості перевезень	тис.грн	1 589 389,2	1 273 830,1	80,1
	Собівартість перевезення 1-го пасажирів	грн.	7,47	9,94	133,1
	Отриманий дохід від перевезення 1-го пасажирів	грн.	6,11	7,48	122,4
	Фінансовий результат	тис.грн	-218 130,8	-258 925,3	

Стан господарства метрополітену

Для забезпечення безпечних, комфортних пасажирських перевезень необхідно утримувати господарство метрополітену у належному працездатному стані.

Технічний стан метрополітену після 45 років безперервної роботи характеризують дані зносу по балансу станом на 31.12.2020 року – 87,6 %.

Для приведення основних технічних засобів до вимог безпечної експлуатації протягом 2020 року виконані ремонтні роботи на загальну суму 82 761,4 тис.грн.

З них у розрізі господарств метрополітену:

1. Рухомий склад

Інвентарний парк вагонів метрополітену 326 одиниць зі зносом 94,5 %.

Фактично за 2020 рік виконано 238 ремонтів вагонів.

З них: поточний ремонт ПР-1 – 190 ваг., ПР-2 – 29 ваг., ПР-3 – 11 ваг.;

середній ремонт (СР) – 3 ваг.; капітальний ремонт (КР) – 5 ваг.

Крім того проведено ремонти обладнання 148 вагонів.

Вартість проведених усіх видів ремонтів рухомого складу 40 112,9 тис.грн.

2. Ескалаторне господарство

На підприємстві експлуатується 45 ескалаторів, які мають знос 79,2%.

За 2020 року підрядною організацією надані послуги з заміни: вхідного валу з гальмівною муфтою ескалатору на станції «Пушкінська» на суму 2 161,5 тис.грн., поручня на ескалаторі станції «Історичний музей» - 2 378,5 тис.грн. Виконано ремонт механічного обладнання ескалатора на станції «Академіка Барабашова» - 4 941,6 тис.грн.

3. Електромеханічне господарство

Вентиляційне устаткування електромеханічної служби має знос 90,8%.

За 2020 рік відремонтовано вентиляційні агрегати основної вентиляції, місцеву вентиляцію, систему основного провітрювання, водопостачання і водовідведення насосне, інженерно – технічне, електричне обладнання, ліфти, інше на суму 5 940,2 тис.грн.

4. Господарство електропостачання

За звітний період проведено заміну акумуляторних батарей, зарядних пристроїв, світильників та ламп, відремонтовано високовольтні вимикачі типу ВЕМ, швидкодіючі вимикачі типу ВАБ, кабельні лінії та мережі освітлення, трансформатори та інше обладнання на суму 8 808,4 тис.грн.

5. Енергетичне господарство

Виконано ремонти на загальну суму 2 632,5 тис.грн. З них капітальний ремонт:

- тунельного водогону на ділянках Холодногірсько - заводської лінії довжиною 1 245,0 пог.м на суму 1 922,0 тис.грн.;
- системи водопостачання – 545,3 тис.грн.

Поточний ремонт систем водопостачання, водовідведення, каналізації, газопостачання на суму 165,2 тис.грн.

6. Господарство інформаційних технологій та зв'язку

Відремонтовано кабельні лінії, локальну обчислювальну мережу метрополітену, комп'ютерне, серверне та інше обладнання на загальну суму 931,0 тис.грн.

7. Господарство з організації оплати за проїзд і пропуску пасажирів

Замінено монетоприймачів, хоперів в автоматичних квиткових касах на 348,4 тис.грн.
Виконано ремонт пристроїв АСОП на 62,9 тис.грн.

8. Господарство сигналізації

Поточний ремонт мікропроцесорних блоків систем телемеханіки, пристроїв мікропроцесорної централізації, ремонт генераторів ГАРМС - 24 на суму 100,0 тис.грн.

9. Колійне господарство

Проведено суцільну заміну рейок на суму 10 758,6 тис.грн.

10. Господарство тунельних та станційних споруд

Виконано ремонт металевих кабельних конструкцій вартістю 1 471,0 тис.грн.

11. Господарство будівель та споруд

Поточний ремонт розподільчої мережі внутрішнього освітлення будівель метрополітену, зовнішнього освітлення територій та об'єктів метрополітену, силової розподільчої (живлячої) мережі, кабельної лінії та інше (металопластикові вікна, ролети) – 160,4 тис.грн.

12. Моторейкове господарство

Виконано поточний ремонт гальмівних систем на дрезинах на суму 796,6 тис.грн.

13. Автотранспортне господарство

Поточний ремонт автотранспорту – 631,9 тис.грн.

14. Витрати з пожежної безпеки

Підрядною організацією надані послуги з ремонту клапанів протипожежних КПУ -1М та шаф управління клапанами протипожежними на станції «Перемога».

Витрати склали 525,0 тис.грн.

Ліквідність та зобов'язання

Показники оцінки ліквідності

Показник	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення	Значення
Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності	0,37	0,25	-0,12	Показник дає загальну оцінку ліквідності активів, показуючи, яку частку поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити, якщо воно реалізує усі свої оборотні активи, в тому числі і матеріальні запаси. Нормативним є значення в рамках 1-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,22	0,09	-0,13	Показник вимірює здатність підприємства вчасно погасити свої поточні зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. Нормативним є значення в рамках 0,6-1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,07	0,02	-0,05	Показник демонструє частку поточних зобов'язань підприємства, яка може бути погашено негайно. Нормативним вважається значення від 0,2 до 0,35. Більш низький показник вказує на те, що підприємство не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. Значення вище нормативного також може вказувати на проблеми на підприємстві і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами

Дебіторська заборгованість станом на 31.12.2020 року становить 14 892 тис.грн.

Кредиторська заборгованість станом на 31.12.2020 року становить 432 752 тис.грн.

Екологічні аспекти та охорона праці

Витрати по Комплексних заходах поліпшення безпеки, гігієна праці і виробничого середовища склали 2 994 тис.грн.

Для збереження довкілля і раціонального використання природних ресурсів були розроблені і виконані заходи на суму 368 тис.грн., з них:

Послуги з розробки нормативів гранично допустимого скиду забруднюючих речовин у водний об'єкт (проммайданчик електродепо «Салтівське» -36 тис.грн

Послуги з інструментального контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на шести проммайданчиках метрополітену -205 тис.грн.

Послуги з перевірки ефективності роботи установок очистки газу та перевірка їх технічного стану на трьох проммайданчиках метрополітену -128 тис.грн.

З метою дотримання чинного законодавства про відходи, запобігання накопиченню відходів на території виробничих структурних підрозділів підприємства та станцій метрополітену, враховуючи, що поводження з відходами є основним екологічним аспектом для підприємства, у 2020 році за результатами проведених закупівель було укладено відповідні договори з ТОВ «Екотек», ПП «Мегатранс-інвест», ТОВ «Харків-ЕКО»

З метою впровадження енергозберігаючих освітлювальних приладів в мережах освітлення салонів вагонів та зменшення кількості небезпечних відходів протягом 2020 року в межах дефіциту обігових коштів здійснено заміну люмінесцентних ламп на світлодіодні модулі у трьох вагонах метрополітену.

На метрополітені діє Служба охорони праці, яка організовує та контролює у всіх підрозділах підприємства проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози життю, або здоров'ю працівників.

Для дослідження чинників виробничого середовища, тяжкості і напруженості трудового процесу на робочих місцях, визначення міри шкідливості і безпеки праці, а так само для підтвердження пільг і компенсацій за роботу в шкідливих умовах праці регулярно з періодичністю 1 раз в 5 років проводиться атестація робочих місць. У 2020 році була проведена атестація на 35 робочих місцях. Усі працівники ознайомлені з Картами умов праці по проведених атестації.

Працівники метрополітену згідно норм, встановлених законодавством і колективним договором, забезпечуються спецодягом, спецвзуттям і іншими засобами індивідуального захисту. Витрати в 2020 році склали 2 167 тис.грн. Безкоштовно видано працівникам миючих засобів на суму 249 тис. грн. Закуплено медикаментів для поповнення аптечок на суму 21 тис.грн. Витрати на забезпечення молоком склали 91 тис. грн.

Працівникам при прийомі на роботу і періодично в процесі роботи проводяться інструктажі, навчання і перевірка знань з питань охорони праці.

Для підвищення рівня знань з питань охорони праці і експлуатації об'єктів підвищеної безпеки в спеціалізованих учбових закладах пройшли навчання 127 працівників, в технічній школі метрополітену - 198 працівників. На робочих місцях спеціальне навчання з питань охорони праці пройшли 1925 працівника, що виконують роботи з підвищеною небезпекою.

Відповідно до вимог Міністерства охорони здоров'я, з метою контролю стану здоров'я працівників метрополітену, за рахунок метрополітену проводилися первинні і періодичні медичні огляди. У 2020 році проведені медичні огляди 1484 працівникам, у тому числі 527 жінкам.

Соціальні аспекти та кадрова політика

Витрати по соціальних гарантіях, пільгам і компенсаціям за 2020 рік склали близько 12 912 тис.грн.

За 2020 рік облікова чисельність штатних працівників склала в цілому по метрополітену 2171 людина, з них 9% - керівники, 43% - фахівці і службовці, 48% - робітники. Із загальної чисельності 40% - жінки, 70% - працівники з вищою і базовою вищою освітою, середній вік працівників - 44 роки. Середньооблікова чисельність – 2141 чол.

Встановлений режим праці та відпочинку в усіх підрозділах дотримувався, не допускалося застосування наднормових робіт.

Чергові тарифні відпустки надавалися працівникам на підставі графіків, погоджених з профспілковими комітетами. Графік відпусток за 2020 рік в цілому виконаний і як результат відсутність масового накопичення невикористаних відпусток.

У 2020 році усі виробничі підрозділи були забезпечені, в мінімальних кількостях, матеріальними і трудовими ресурсами для виконання виробничих процесів і обов'язків. У зв'язку з тимчасовим призупиненням перевезення пасажирів з 17 березня по 25 травня 2020 року, з метою запобігання поширенню коронавірусу COVID - 19, по деяких професіях оформлявся простой, як вимушений захід, за ініціативою адміністрації, і відпустки без збереження заробітної плати, за ініціативою працівників.

Прийнято 198 осіб, з них жінок – 97 особи. Звільнено 300 працівників, з них жінок - 122 особи.

Середня заробітна плата в 2020 році виросла до 2019 року на 3,2% і склала 14 083 грн. в місяць.

Обмеженість підприємства в обігових коштах призвела (вперше за 45 років роботи) до несвоєчасної виплати заробітної плати працівникам метрополітену, а саме не дотримані терміни її виплати.

Структура та розмір фонду оплати праці за 2020 рік наступні:

ФОЗП- фонд основної заробітної плати – 203 970,9 тис.грн., ФДЗП – фонд додаткової заробітної плати - 153 003,7 тис.грн, ЗтаКВ – заохочувальні та компенсаційні виплати (виплати соціального характеру) - 4 834,7 тис.грн.

У складі заробітної плати працівників метрополітену, основу в її нарахуванні складають тарифні ставки і посадові оклади, порядок підвищення яких встановлений Колективним договором - на коефіцієнт збільшення прожиткового мінімуму для працездатних осіб в Україні.

Згідно законодавства в 2020 році прожитковий мінімум для працездатних осіб збільшувався з 1 липня на 4,52% і з 1 грудня на 3,3%. Згідно п.3.5 Колективного договору і спільної постанови адміністрації і профспілкового комітету тарифні ставки і посадові оклади працівників метрополітену були підвищені, з відстроченням в 6 місяців, з 1 січня 2021 року на 4,52%, а підвищення на 3,3% перенесене на 2021 рік.

У звітному році працівникам метрополітену виплачувалася компенсація за затримку заробітної плати в сумі 925,32 тис.грн.

Упродовж 2020 року працівникам метрополітену виплачувалися доплати і надбавки, передбачені Колективним договором, і відповідно до діючих Положень, з них:

- виплачена сума надбавки за вислугу років склала - 36 665 тис.грн., це 18% від суми нарахованих тарифних ставок і окладів;

- зі змінної частини фонду оплати праці, створеному в кожному підрозділі, виплачено доплат і премій на суму – 7 412 тис.грн.

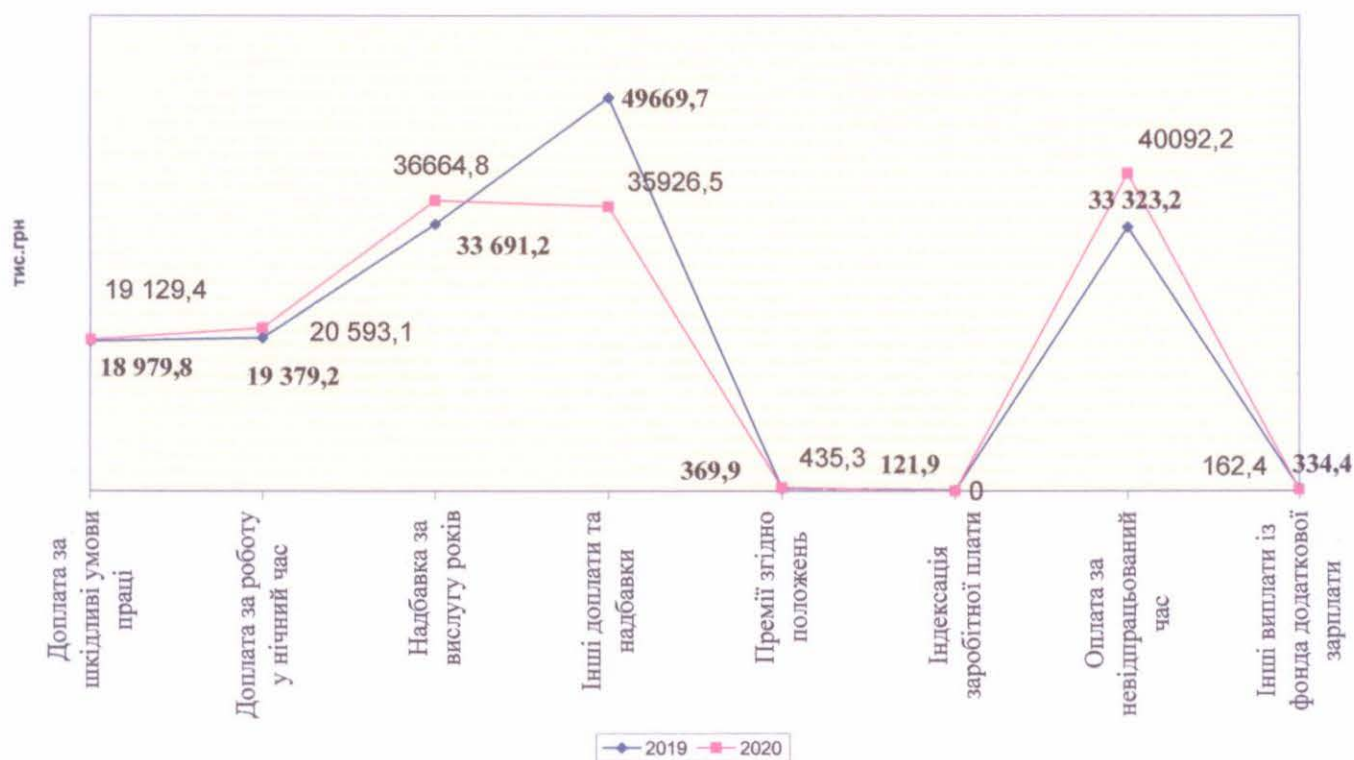
Згідно п.3.13 Колективного договору виплачено 4 562 тис.грн. матеріальної допомоги на оздоровлення до відпустки.

Згідно п.3.6. Колективного договору проводилося одноразове преміювання:

- 138 працівників метрополітену відмічені нагородами місцевих органів влади і метрополітену. Усі вони заохочені преміями на загальну суму 182,1 тис.грн., індивідуальні розміри якої встановлені спільними постановами адміністрації і об'єднаного профспілкового комітету;

- за проявлену пильність при виході з нестандартних ситуацій, за виконання особливо важливих виробничих завдань одноразово премійовано 31 особу на суму 28,2 тис.грн.

Структура додаткової заробітної плати

Працівникам метрополітену надано медичних послуг міськими медичними установами за суму 739,4 тис.грн.

Пенсійному фонду України перераховано за призначені пільгові пенсії за Списками №1 та №2 - 8773 тис.грн.

Сплачено страхових внесків по добровільному медичному страхуванню працівників – 512,6 тис.грн.

Матеріальної допомоги по заявах працівників на лікування сплачено 335 тис.грн., на поховання близьких родичів – 192,4 тис.грн.

Виплачено одноразову допомогу працівникам при виході на пенсію на суму 1 645 тис.грн., матеріальну допомогу непрацюючим пенсіонерам – 4,9 тис.грн., непрацюючим інвалідам – 20,2 тис.грн.

Перераховано об'єднаному профспілковому комітету – 689,8 тис.грн. на проведення культурно-масової, фізкультурної роботи і оздоровлення працівників метрополітену, членів їх сімей і дітей.

На підприємстві діє політика рівних можливостей працевлаштування для всіх бажаючих, яка спрямована на запобігання та усунення проявів дискримінації у працевлаштуванні й професійному розвитку працівників за такими ознаками: стать, сімейний стан, релігія, політичні переконання, національність, вік, соціально-економічний стан та інші

Вся інформація про наявні вакантні посади на метрополітені поширюється через сайти з працевлаштування, засоби масової інформації, Центр зайнятості населення, оголошення на станціях та у вагонах метро та не містить ознак гендерної нерівності, або обмежень стосовно будь-якої професії.

На підприємстві діє система професійного навчання, яка спрямована на підвищення якості професійного складу працівників, формування у них майстерності, вміння працювати в нових економічних умовах та на цій основі забезпечувати ефективне функціонування і розвиток метрополітену.

Професійне навчання працівників метрополітену носить безперервний характер і проводиться протягом всього періоду їх трудової діяльності.

Організація та проведення професійного навчання працівників метрополітену забезпечується професіоналами підрозділу «Технічна школа».

На підприємстві діє Антикорупційна програма КП «Харківський метрополітен», яка визначає комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності метрополітену.

Забезпечує дію Програми Уповноважений з антикорупційної діяльності.

Ризики

Опис істотних передбачуваних факторів ризику, що можуть вплинути на операції та результати діяльності КП «Харківський метрополітен»:

1. Валютний ризик – імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися наслідок змін валютного курсу. КП «Харківський метрополітен» у встановленому порядку подає бюджетний запит на відповідний рік для погашення відсотків за Європейськими кредитами перед Європейським банком реконструкції та розвитку.

2. Кредитний ризик – імовірність втрат однієї зі сторін – укладачів контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання зобов'язань іншою стороною.

КП «Харківський метрополітен» розглядає дебіторську заборгованість і у разі наявності простроченої дебіторської заборгованості проводить відповідну претензійно-позову роботу.

3. Ринковий ризик – імовірність того, що попит на послуги підприємства буде змінюватися внаслідок змін ринкових цін.

Для мінімізації ринкового ризику забезпечено високу якість обслуговування пасажирів, різні форми оплати проїзду. Прийнято Програму будівництва та розвитку метрополітену, завдяки якій планується будівництво нових станцій для розширення можливості користування метрополітеном.

4. Ціновий ризик – імовірність цінових змін внаслідок валютного, відсоткового та ринкового ризиків. Підприємством закупівлі проводяться відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» через систему публічних електронних закупівель Prozorro за критерієм найменшої ціни.

5. Ризики вірусу, який сколихнув всю планету і світову економіку, ще жодного разу не наступали. Відповідно до наказів вищих органів КП «Харківський метрополітен» припиняло перевезення пасажирів, виконуючі карантинні заходи, що привело до несприятливих змін в економіці підприємства – втратам доходів, тобто мають місце економічні ризики. Для зниження негативних наслідків, викликаних пандемією, проводились моніторинг економічної ситуації в країні та своєчасне коригування планів доходів та витрат підприємства.

Дослідження. Інновації. Фінансові інвестиції.

Впровадження заходів з поліпшення показників енергозбереження та енергоефективності по КП «Харківський метрополітен»

№	Назва заходу	Факт 2019р .	План 2020р .	Факт 2020р .	Сума витрат, тис. грн		
					Факт 2019р.	План 2020р.	Факт 2020р.
1	Заміна вікон та секцій, од	-	31	4	-	1 000,0	23,0
2	Утеплення приміщень, м ²	480	-	-	223,00	-	-
3	Ремонт покрівлі, м ²	-	-	551	-	-	85,2
4	Впровадження автономних систем, од	5	3	0	8 188,6	5 539,9	-
5	Встановлення енерго зберігаючих приладів освітлення, од	3 237	967	1 137	6 806,3	1 958,8	1983,9
6	Заміна радіаторів, од	86	-	19	218,3	-	43,3
7	Заміна існуючого освітлення на світлодіодне в салонах вагонів	25	16	3	5 962,5	4 173,5	782,5

У зв'язку з дефіцитом обігових коштів підприємство виконало план не в повному обсязі.

За 2020 рік фактичні обсяги споживання енергоресурсів на метрополітені знижені до плану з урахуванням виконаних заходів по економії енергоресурсів:

- електроенергія – 4 081,7 тис.кВт.год. (-5,4%) на суму 18 238,0 тис.грн.;
- теплоенергія – 123,5 Гкал (-26,7%) на суму 207,0 тис.грн.;
- вода – 25,8 тис.куб.м (-21,3%) на суму 386,4 тис.грн.

Інновації в роботі КП «Харківський метрополітен», реалізовані у 2020 році

№	Найменування	Сума, тис. грн.	Примітки
1	Заміна існуючого освітлення на світлодіодне в салонах вагонів	782,5	Виконано на 3 вагонах
2	Технічне переоснащення мікропроцесорної системи управління електричною централізацією електродепо «Салтівське»	2625,4	
3	Заміна обладнання автоматизованої системи управління інженерно-технічними пристроями на станціях Холодногірсько - заводської лінії	4680,0	Виконано на 6 станціях
4	Капітальний ремонт тунельного водопроводу з заміною металевих труб на ПВХ	1922,0	Виконано заміну 1,25 км водогону

Назва об'єкта капітальних інвестицій	Залучення кредитних коштів	Власні кошти (за рахунок амортизаційних відрахувань)	РАЗОМ, тис.грн
1. Капітальне будівництво, у тому числі:	47 669,8	79 480,0	127149,8
1.1 Об'єкти незавершеного будівництва		743,6	743,6
1.2 Витрати по інвестиційному проекту	47 669,8	78 736,4	126406,2
2. Придбання (виготовлення) основних засобів		3 641,2	3 641,2
2.1 обладнання, інвентар, інструмент, меблі, інше		3 641,2	3 641,2
3. Придбання нематеріальних активів, вдосконалення		687,1	687,1
3.1 Оновлення версій програмної продукції, придбання ліцензії		69,7	69,7
3.2 Оформлення земельної ділянки		0,4	0,4
3.3 Придбання електронних кодів до програмного забезпечення (антивірусне ПЗ), створення сайту		617,0	617,0
4. Модернізація, модифікація (реконструкція) основних засобів		19 861,8	19 861,8
4.1. Подовження призначеного терміну служби кузова вагону метрополітену		3 111,7	3 111,7
4.2 Модернізація системи телемеханіки на станціях метрополітену		4 680,0	4 680,0
4.3 Роботи з технічного переоснащення системи керування ЕЦ електродепо «Салтівське»		2 611,0	2 611,0
4.4 Розробка проекту з технічного переоснащення системи УКХ радіозв'язку, експертиза		977,7	977,7
4.5 Оснащення пристроями охоронної сигналізації, модернізація системи відеонагляду, відеоспостереження		1 901,5	1 901,5
4.6 Монтаж електричного та механічного обладнання кабельної інфраструктури		979,9	979,9
4.7 Дооснащення вагонів поїзною апаратурою "Системи автоматичного ведення поїздів метрополітену"		4 248,2	4 248,2
4.8 Внесення змін до конструкцій автоматичних квиткових кас		989,1	989,1
4.9 Модернізація комп'ютерної техніки		152,1	152,1
4.10 Коригування робочої документації "Пристрої АТРП" станції		210,6	210,6
Усього:	47 669,8	103 670,1	151 339,9
Відсоток	31,5	68,5	100,0

Систематична неповна компенсація втрат доходів метрополітену від перевезення пасажирів пільгових категорій та відсутність інвестиційної складової (прибутку) у тарифі на перевезення одного пасажирів обмежує наявність обігових коштів підприємства для проведення досліджень, інновацій, реконструкцій і модернізацій у повному обсязі.

Виконання кількісних показників Програми будівництва та розвитку Харківського метрополітену на 2010-2020 роки, затвердженої рішенням 41 сесії Харківської міської ради 5 скликання від 24.02.2010 №37/10 (зі змінами) у 2020 році:

Найменування заходу	Од. вим.	план	звіт
Придбання вагонів	вагон	39	0
Капітальний ремонт об'єктів метрополітену, в т.ч.:			
вагонів	вагон	14	8
Рейок	км	3	2,108
ескалаторного обладнання	од.	1	1
тунельного водопроводу з заміною труб металевих на ПВХ	км	2,5	1,25
Мереж освітлення тунелів із застосуванням енергозберігаючих технологій (заміна світильників)	од.	360	360
станційних комплексів, пішохідних переходів (тунелів) станцій	станція	1	-
Реконструкція об'єктів метрополітену, в т.ч.:			
Систем водопостачання, теплопостачання та водовідведення	станція	1	-
силового обладнання електропідстанцій	од.	2	-
обладнання ліній метрополітену системою автоведення	лінія	1	-
Модернізація об'єктів метрополітену, в т.ч.:			
застарілих АКП з заміною на сучасні реверсивні	вестибюль	2	-

Для оновлення рухомого складу та розширення метрополітену у м.Харкові підприємство приймає участь у інвестиційних проектах за кошти міжнародних фінансових організацій:

1. Підпроект «Оновлення рухомого складу Харківського метрополітену» в рамках проекту «Міський громадський транспорт України» між Україною та Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) передбачає придбання вагонів метрополітену на суму 45,0млн.євро.

2. Проект «Розширення метрополітену у м.Харкові» («Подовження третьої лінії метрополітену у м.Харкові») в рамках проекту між Україною та міжнародними фінансовими організаціями на загальну суму 320,0млн.євро. З яких погоджено надати кредити із власних ресурсів: Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) 160,0млн.євро; Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) 160,0млн.євро. Повернення кредитних коштів – 50% за рахунок субвенції з державного бюджету України. Проект передбачає подовження Олексіївської лінії на 3,47 км, будівництво двох нових станцій, будівництво нового вагонного депо та з'єднувальних колій, придбання нового рухомого складу та інше.

Перспективи розвитку метрополітену та проблемні питання

Протягом 2020 року КП «Харківський метрополітен» знаходиться у критичному фінансовому стані.

Зниження обсягів перевезення платних пасажирів на 30% в порівнянні до попереднього року, втрати 295,5 млн.грн. доходів підприємства під час вимушеного простою в березні - травні поточного року, сплата відсотків по міжнародному кредиту у розмірі 72,7 млн.грн. з власних коштів, які не були передбачені у тарифі на перевезення одного пасажирів, зростання тарифів за спожиту електроенергію та неповна компенсація з міського бюджету втрат доходів від пільгових перевезень пасажирів приводять до постійного збільшення дефіциту обігових коштів. Фактична собівартість одного перевезення за 2020 рік (при мінімальних витратах) – 9,88 грн.

У підприємства немає обігових коштів на придбання запасних частин для поточного обслуговування основних технологічних засобів, що може привести до відказу роботи обладнання.

Згідно ст.14 Закону України «Про міський електротранспорт» у разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів. Але договір на здійснення транспортних перевезень метрополітеном з містом укладено без урахування фінансових питань.

Сплати відсотків по європейських кредитах, податку на додану вартість, повернення тіла кредитів можливе тільки при умовах фінансування коштів з міського бюджету.

Але необхідні відсотки по кредитах, залучених державою в міжнародних банках, підприємство у 2020 році в розмірі 72,7 млн.грн. сплатило з власних коштів, які повинні були бути спрямовані на експлуатаційні витрати.

На 2021 рік джерела для сплати обов'язкових платежів по кредитах не визначені. Власні кошти для здійснення вищезазначених платежів у метрополітена відсутні. Інвестиційна складова (прибуток, рентабельність) у тарифі на перевезення одного пасажирів не була передбачена.

На підставі вищевикладеного, для стабілізації фінансового стану метрополітену необхідно впровадити комплекс наступних заходів:

1. Компенсувати не покриті тарифом витрати, пов'язані з перевезенням пасажирів, з міського бюджету шляхом виділення фінансової допомоги метрополітену.

2. Відшкодувати повністю втрати доходів від перевезення пільгових категорій населення, або зменшити кількість пільгових категорій (на сьогоднішній день передбачено на 2021 рік з міського бюджету лише 84,8 млн.грн. компенсації замість 272,7 млн.грн. розрахункової).

3. Антикризові заходи по підприємству: такі як економія електроенергії (за рахунок скорочення парності поїздів, збільшення інтервалів між потягами, закриття вестибюлів з малим пасажиропотоком), скорочення витрат на заробітну плату (переведення працівників на скорочений робочий тиждень, відтермінування на 6 місяців підвищення розміру заробітної плати, передбаченої Бюджетом України на 2020 та 2021 роки), скорочення витрат на матеріали (використання запасних частин, які вже були в експлуатації, виконання технологічних процесів не в повному обсязі).

4. Виділення коштів в міському бюджеті для сплати обов'язкових платежів по міжнародних кредитах.